

Guía Docente				
Datos Identificativos				2021/22
Asignatura (*)	Traballo fin de mestrado	Código	612447308	
Titulación	Mestrado Universitario en Dereito: Estudos da Unión Europea (Plan 2017)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	12
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Dereito PrivadoDereito Público			
Coordinación		Correo electrónico		
Profesorado		Correo electrónico		
Web	www.masterue.com			
Descrición xeral	<p>O Traballo Fin de Máster ten como fin alcanzar as seguintes competencias básicas definidas na normativa vixente (§.3.3 do Anexo I do RD 1393/2007):</p> <p>a) Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.</p> <p>b) Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.</p> <p>c) Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións %ou2013e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan%ou2013 a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.</p> <p>d) Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirigido ou autónomo.</p>			
Plan de continxencia	<p>1. Modificacións nos contidos</p> <p>2. Metodoloxías</p> <p>*Metodoloxías docentes que se manteñen</p> <p>*Metodoloxías docentes que se modifican</p> <p>3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado</p> <p>4. Modificacións na avaliación</p> <p>*Observacións de avaliación:</p> <p>5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	CE 1 - Resolución de problemas derivados da unión económica e monetaria
A2	CE 2 - Claves da libre circulación de persoas, servizos e capitais
A3	CE3 -Coñecemento dos distintos estatutos xurídicos persoais fundados na nacionalidade
A4	CE4 - Resolución de problemas derivados dos usos e aproveitamentos dos mares e dos recursos pesqueiros.
A5	CE5 - Coñecemento dos ámbitos materiais nos que existe unha primacía do Dereito da Unión Europea: consumo; Dereito industrial; Dereito da competencia; Dereito de sociedades; Dereito das telecomunicacións; espazo de liberdade, seguridade e xustiza.

A6	CE 6 - Coñecemento dos sistemas de recursos e procedementos xudiciais comunitarios
A7	CE 7 - Manexo solvente dos sistemas de captación e xestión de recursos comunitarios.
A8	CE 8 - Coñecemento das políticas de xénero da Unión Europea.
A9	CE 9 - Capacidade para ponderar o valor atribuído ao recoñecemento dos dereitos sociais no ámbito do proceso de integración supranacional
A10	CE 10 - Coñecemento dos dereitos e deberes das rexións no marco comunitario, así como o carácter evolutivo do proxecto comunitario
A11	CE 11 - Coñecemento das vías de participación, nacionais e comunitarias, dos entes subestatais en asuntos comunitarios, con especial atención ao modelo autonómico español
A12	CE 12 - Coñecer a regulación da liberdade de pensamento, conciencia e relixión no ámbito comunitario, así como a xurisprudencia do Tribunal Europeo de Dereitos Humanos (TEDH) nestos ámbitos.
B1	CB6 - Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación
B2	CB7 - Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
B3	CB8 - Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos
B4	CB9 - Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades
B5	CB10 - Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que deberá de ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
B6	CG1 - Coñecemento das institucións da Unión Europea e da vías de acceso ante elas dos cidadáns e das persoas xurídicas
B7	CG2 - Coñecemento das áreas xeográficas e dos aspectos materiais nos que se desenvolve a acción exterior da Unión Europea
B8	CG3 - Manexo solvente da información sobre a UE e dos portais xurídicos e de información da Unión Europea
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
Manexo das fontes xurídicas en lingua vernácula (inglés, francés, alemán, italiano e portugués), sin necesidade de ningunha formación especial previa en idiomas estranxeiros.			C12
Manexo dos actos xurídicos comunitarios, podendo determinar o seu alcance e efectos no ordenamento interno estatal.		B11 B12	
Manexo solvente do portal xurídico comunitario en Internet, incluso dende a casa, ós efectos de poder localizar todo tipo de documentación xurídica da Unión Europea, normativa ou non normativa.		B13	C13
Que o alumno alcance unha comprensión sistemática dunha área de estudo e o dominio das habilidades e métodos de investigación relacionados coa devandita área.		B14 B15 B16	
Coñecemento dos diferentes procedementos de elaboración e aplicación do Dereito comunitario.		AI5 AI6	
Capacidade crítica para analizar as distintas problemáticas derivadas dos aspectos xurídicos, institucionais, xeográficos e materiais que integran a dimensión exterior da Unión Europea.		B17	

Que o alumno sexa capaz, por un lado, de concibir, deseñar, poñer en práctica e adoptar un proceso substancial de investigación con seriedade académica, así como, por outro lado, de contribuír a través dunha investigación orixinal que sexa merecedora da oportuna publicación referenciada a nivel nacional ou internacional.		BI8	C14
Que sexa capaz de comunicar as súas conclusións aos seus colegas, á comunidade académica no seu conxunto e á sociedade en xeral.			C16 C17
Que sexa capaz de comunicar as súas conclusións -así como os coñecementos e razóns que as sustentan- a públicos especializados e non especializados.	AI10 AI11 AI12		
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.	AI8 AI9		C18
Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.	AI3 AI4 AI7		
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.	AI1 AI2		

Contidos	
Temas	Subtemas

I.- TEMA

Os temas son de libre elección e a proposta do alumno. Os alumnos disporán de prazo ata o día 28 de febreiro de 2018 para comunicar o tema que elixiron á Coordinación do Máster UE.

II.-TITOR

Xunto co tema elixido, o alumno propondrá un Profesor - Titor do mesmo, de entre os que forman parte do claustro de profesores do Máster UE (profesores con docencia asignada no POD do Máster), previo acordo con este, asentindo na elección do tema e na asunción da tarefa de tutela.

No caso de non procederse desta maneira, a Coordinación do Máster UE designará, de oficio, un Profesor Titor a cada alumno, elixido dentro do claustro de Profesores do Máster. O Titor designado será un profesor do Máster que, pola súa liña de investigación ou traballo, poida resultar especialmente indicado para dirixir o Traballo de Fin de Máster do alumno. Só en casos excepcionais, poderá tutelar un Traballo de Fin de Máster un Profesor ou un especialista alleo ao Máster UE, pero neste caso farao conxuntamente cun Profesor do Claustro docente deste Máster.

A relación de temas propostos e de Profesores tutores será sometida á consideración da Comisión Académica do Máster, coa finalidade de verificar que os temas propostos se adecuan aos contidos e obxectivos formativos do Máster UE. O resultado será posto en coñecemento dos alumnos na primeira quincena do mes de marzo de 2018.

III.- EXTENSIÓN

A extensión do Traballo de Fin de Máster deberá estar comprendida entre as 11.000 e as 13.000 palabras (sen contar as notas ao pé de páxina, nin os posibles anexos).

Os computadores adoitan ter unha opción que permite contar as palabras automaticamente.

IV.- CRITERIOS FORMAIS DE PRESENTACIÓN

O Traballo de Fin de Máster debe realizarse en papel DIN A-4, a espazo interlineal 1,5, tamaño de letra «Estafes New Roman» 12 en texto, 10 en notas ao pé de páxina, paginado e encadernado.

Na cuberta exterior e na primeira páxina da memoria deben constar claramente os seguintes datos:

- Denominación do Máster (Máster Universitario en Dereito: Especialidade en Estudos da Unión Europea)
- Título do Traballo de Fin de Máster
- Nome e titulación do autor
- Nome e cargo do titor
- Data de presentación

Ao final, debe figurar a bibliografía, a relación de fontes utilizadas, así como os anexos lexislativos e jurisprudenciais, no seu caso.

V.- ENTREGA DO TRABALLO DE FIN DE MÁSTER

Os alumnos deberán entregar o Traballo de Fin de Máster ben ao Coordinador de Alumnado ou ben á Coordinadora Académica do mesmo; acompañado dun informe previo emitido polo Profesor titor, no que se conteña o seu visto e praxe, con firma e preferiblemente tamén co selo da área de coñecemento de que se trate.

Deberán presentarse catro exemplares impresos e encadernados, así como un CD-Rom ou 2013ou calquera outro soporte electrónico duradeiro- co contido do mesmo.

VIN.- DEFENSA DO TRABALLO DE FIN DE MÁSTER

A defensa efectuarase, en sesión pública, ante unha Comisión única nomeada pola Coordinación do Máster. Esta Comisión de avaliación estará composta por tres profesores do Máster UE e entre eles, a Coordinación designará a un Presidente e a un Secretario, tendo en conta a maior categoría profesional e antigüidade. Así mesmo designarase unha Comisión suplente, coa finalidade de posibilitar que, en ningún caso, o Titor do TFM forme parte da Comisión que ha de valoralo.

A exposición e defensa do TFM terá lugar na data fixada pola Coordinación do Máster, na Sala de Vistas da Facultade de Dereito.

O alumno ou alumna realizará unha exposición, durante un máximo de 15-20 minutos, do obxecto de estudo e da metodoloxía utilizada para a elaboración do Traballo de Fin de Máster, así como das principais conclusións alcanzadas. A continuación, os membros da Comisión formularán as consideracións ou observacións que consideren oportunas, podendo o alumno, finalmente, responder ás mesmas.

Excepcionalmente, o Titor do TFM poderá tomar a palabra por un breve espazo de tempo, sempre que concorran razóns obxectivas ou subxectivas que o xustifiquen.

Os Traballos serán cualificados polo Tribunal no mesmo acto, outorgando a cualificación de 0 a 10 (SUSP, APR, NOT ou

SOB). Para realizar esta valoración, a Comisión terá en conta que o TFM presentado terá unha ponderación do 70% e a exposición oral e defensa do mesmo do 30% no global da cualificación.

Ao concluír a defensa do último do TFM a Comisión de cualificación fará públicas todas as cualificacións obtidas polos alumnos. As cualificacións serán publicadas no taboleiro de anuncios da aula núm. 17 (aula do Máster UE) e comunicadas, no seu caso, por correo electrónico ou por teléfono móbil mediante un sms- aos interesados.

VII.- PRAZOS

Se informará con posterioridad a los alumnos del Máster UE.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Investigación (Proxecto de investigación)	A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12 A1 A2 A3 B7 B5 B1 B2 B3 B4 B8 B6 C2 C3 C4 C6 C7 C8	1	289	290
Atención personalizada		10	0	10

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición

Investigación
(Proxecto de
investigación)

É requisito indispensable para a obtención do título de Máster Universitario en Estudos da Unión Europea, a realización e defensa dun Traballo de Fin de Máster. Este Traballo ten como fin alcanzar as seguintes competencias básicas definidas na normativa vixente (§.3.3 do Anexo I do RD 1393/2007):

- a) Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
- b) Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
- c) Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
- d) Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirixido ou autónomo.

I.- TEMA

Os temas son de libre elección e a proposta do alumno. Os alumnos disporán de prazo ata o día 28 de febreiro de 2015 para comunicar o tema que elixiron ao Coordinador de Alumnado do Máster UE. A vía de comunicación será persoalmente no seu despacho ou por e-mail (no caso de usar esta última vía de comunicación, é imprescindible solicitar o acuse de recibo).

II.- TITOR

Xunto co tema elixido, o alumno propondrá un Profesor - Titor do mesmo, de entre os que forman parte do claustro de profesores do Máster UE (profesores con docencia asignada no POD do Máster), previo acordo con este, asentindo na elección do tema e na asunción da tarefa de tutela.

No caso de non procederse desta maneira, a Coordinación do Máster UE designará, de oficio, un Profesor Titor a cada alumno, elixido dentro do claustro de Profesores do Máster. O Titor designado será un profesor do Máster que, pola súa liña de investigación ou traballo, poida resultar especialmente indicado para dirixir o Traballo de Fin de Máster do alumno. Só en casos excepcionais, poderá tutelar un Traballo de Fin de Máster un Profesor ou un especialista alleo ao Máster UE, pero farao conxuntamente cun profesor do Máster UE.

A relación de temas propostos e de Profesores titores será sometida á consideración da Comisión Académica do Máster, coa finalidade de verificar que os temas propostos se adecuan aos contidos e obxectivos formativos do Máster UE. O resultado será posto en coñecemento dos alumnos na primeira quincena do mes de marzo de 2015.

III.- EXTENSIÓN

A extensión do Traballo de Fin de Máster deberá estar comprendida entre as 11.000 e as 13.000 palabras (sen contar as notas ao pé de páxina, nin os posibles anexos).

Os computadores adoitan ter unha opción que permite contar as palabras automaticamente.

IV.- CRITERIOS FORMAIS DE PRESENTACIÓN

O Traballo de Fin de Máster debe realizarse en papel DIN A-4, a espazo interlineal 1,5, tamaño de letra «Estafes New Roman» 12 en texto, 10 en notas ao pé de páxina, paginado e encadernado.

Na cuberta exterior e na primeira páxina da memoria deben constar claramente os seguintes datos:

- Denominación do Máster (Máster Universitario en Dereito: Especialidade en Estudos da Unión Europea)
- Título do Traballo de Fin de Máster

- Nome e titulación do autor
- Nome e cargo do titor
- Data de presentación

Ao final, debe figurar a bibliografía, a relación de fontes utilizadas, así como os anexos legislativos e jurisprudenciais, no seu caso.

V.- ENTREGA DO TRABALLO DE FIN DE MÁSTER

Os alumnos deberán entregar o Tralballo de Fin de Máster ben ao Coordinador de Alumnado ou ben á Coordinadora Académica do mesmo; acompañado dun informe previo emitido polo Profesor titor, no que se conteña o seu visto e prace, con firma e preferiblemente tamén co selo da área de coñecemento de que se trate.

Deberán presentarse catro exemplares impresos e encadernados, así como un CD-Rom ou calquera outro soporte electrónico duradeiro- co contido do mesmo.

VIN.- DEFENSA DO TRABALLO DE FIN DE MÁSTER

A defensa efectuarase, en sesión pública, ante unha Comisión única nomeada pola Coordinación do Máster. Esta Comisión de avaliación estará composta por tres profesores do Máster UE preferentemente doutores- e entre eles, a Coordinación designará a un Presidente e a un Secretario, tendo en conta a maior categoría profesional e antigüidade. Así mesmo designarase unha Comisión suplente, coa finalidade de posibilitar que, en ningún caso, o Titor do TFM forme parte da Comisión que ha de valoralo.

A exposición e defensa do TFM terá lugar na data fixada pola Coordinación do Máster, na Sala de Vistas da Facultade de Dereito.

O alumno ou alumna realizará unha exposición, durante un máximo de 15-20 minutos, do obxecto de estudo e da metodoloxía utilizada para a elaboración do Tralballo de Fin de Máster, así como das principais conclusións alcanzadas. A continuación, os membros da Comisión formularán as consideracións ou observacións que consideren oportunas, podendo o alumno, finalmente, responder ás mesmas. Excepcionalmente, o Titor do TFM poderá tomar a palabra por un breve espazo de tempo, sempre que concorran razóns obxectivas ou subxectivas que o xustifiquen.

Os Traballos serán cualificados polo Tribunal no mesmo acto, outorgando a cualificación de 0 a 10 (SUSP, APR, NOT ou SOB). Para realizar esta valoración, a Comisión terá en conta que o TFM presentado terá unha ponderación do 70% e a exposición oral e defensa do mesmo do 30% no global da cualificación.

Ao concluír a defensa do último do TFM a Comisión de cualificación fará públicas todas as cualificacións obtidas polos alumnos. As cualificacións serán publicadas no taboleiro de anuncios da aula núm. 17 (aula do Máster UE) e comunicadas, no seu caso, por correo electrónico ou por teléfono móbil mediante un sms- aos interesados.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Investigación (Proxecto de investigación)	<p>Xunto co tema elixido, o alumno proporá un Profesor - Titor do mesmo, de entre os que forman parte do claustro de profesores do Máster UE (profesores con docencia asignada no POD do Máster), previo acordo con este, asentindo na elección do tema e na asunción da tarefa de tutela.</p> <p>No caso de non procederse desta maneira, a Coordinación do Máster UE designará, de oficio, un Profesor Titor a cada alumno, elixido dentro do claustro de Profesores do Máster. O Titor designado será un profesor do Máster que, pola súa liña de investigación ou traballo, poida resultar especialmente indicado para dirixir o Traballo de Fin de Máster do alumno. Só en casos excepcionais, poderá tutelar un Traballo de Fin de Máster un Profesor ou un especialista alleo ao Máster UE.</p> <p>A relación de temas propostos e de Profesores titores será sometida á consideración da Comisión Académica do Máster, coa finalidade de verificar que os temas propostos se adecuan aos contidos e obxectivos formativos do Máster UE. O resultado será posto en coñecemento dos alumnos na primeira quincena do mes de marzo de 2015.</p>

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Investigación (Proxecto de investigación)	A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12 A1 A2 A3 B7 B5 B1 B2 B3 B4 B8 B6 C2 C3 C4 C6 C7 C8	<p>A defensa efectuarase, en sesión pública, ante unha Comisión única nomeada pola Coordinación do Máster. Esta Comisión de avaliación estará composta por tres profesores do Máster UE %ou2013preferentemente doutores- e entre eles, a Coordinación designará a un Presidente e a un Secretario, tendo en conta a maior categoría profesional e antigüidade. Así mesmo designarase unha Comisión suplente, coa finalidade de posibilitar que, en ningún caso, o Titor do TFM forme parte da Comisión que ha de valoralo.</p> <p>A exposición e defensa do TFM terá lugar na data fixada pola Coordinación do Máster, na Sala de Vistas da Facultade de Dereito.</p> <p>O alumno ou alumna realizará unha exposición, durante un máximo de 15-20 minutos, do obxecto de estudo e da metodoloxía utilizada para a elaboración do Traballo de Fin de Máster, así como das principais conclusións alcanzadas. A continuación, os membros da Comisión formularán as consideracións ou observacións que consideren oportunas, podendo o alumno, finalmente, responder ás mesmas. Excepcionalmente, o Titor do TFM poderá tomar a palabra por un breve espazo de tempo, sempre que concorran razóns obxectivas ou subxectivas que o xustifiquen.</p> <p>Os Traballos serán cualificados polo Tribunal no mesmo acto, outorgando a cualificación de 0 a 10 (SUSP, APR, NOT ou SOB). Para realizar esta valoración, a Comisión terá en conta que o TFM presentado terá unha ponderación do 70% e a exposición oral e defensa do mesmo do 30% no global da cualificación.</p> <p>Ao concluír a defensa do último do TFM a Comisión de cualificación fará públicas todas as cualificacións obtidas polos alumnos. As cualificacións serán publicadas no taboleiro de anuncios da aula núm. 17 (aula do Máster UE) e comunicadas, no seu caso, por correo electrónico ou por teléfono móbil %ou2013mediante un sms- aos interesados.</p>	100

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica

Bibliografía complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

<p>O Traballo de Fin de Máster poderá ser entregado e presentado polo alumnado do Máster UE a condición de que este aprobase previamente os 54 créditos ECTS correspondentes ás materias obrigatorias e optativas previstas no Plan de Estudos do Máster UE.</p>

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías